

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยในอดีตเป็นสังคมเกษตรกรรม (Agricultural Society) การคมนาคมส่วนใหญ่จะใช้การสัญจรทางน้ำ โดยใช้เรือ (Ship) เป็นยานพาหนะที่สำคัญในการเดินทาง ส่วนยานพาหนะที่ใช้สัญจรบนถนนนั้น มีเพียงการใช้ม้าหรือโคเป็นยานพาหนะหลัก โดยรถประเภทแรกที่นำมาใช้กันในประเทศไทย คือ รถลาก โดยมีการนำเข้ามาจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ส่วนรถยนต์คันแรกของประเทศไทยนั้น มีการนำเข้ามาใช้โดยจอมพลเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี¹ เมื่อประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่ยุคอุตสาหกรรม (Industry) ทำให้ประเทศไทย มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ การคมนาคมจากเดิมที่นิยมใช้การสัญจรโดยเรือก็เปลี่ยนเป็นรถยนต์ ส่งผลให้การคมนาคมได้ขยายไปทั่วประเทศ จำนวนรถยนต์ได้เพิ่มมากขึ้น จากอดีตเคยคิดกันว่ารถยนต์เป็นสิ่งฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น แต่ในปัจจุบัน รถยนต์กลายเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคม เนื่องจากการเดินทางโดยรถยนต์นั้นมีความสะดวก ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางเพื่อติดต่อธุรกิจ ในชีวิตประจำวัน การเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว หรือการเดินทางเพื่อการขนส่ง แต่ในบางครั้ง การเดินทางโดยรถยนต์อาจมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นได้ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นทั้งแก่ชีวิต (Life) ร่างกาย (Body) และทรัพย์สิน (Property) ของผู้ประสบอุบัติเหตุและผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเกิดผลกระทบต่อสังคม ที่ต้องเข้ามารับผลของการเกิดอุบัติเหตุจากการที่มีผู้ใช้ยานพาหนะ โดยเฉพาะรถยนต์ในการเดินทางเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาการจราจร (Traffic Problems) ต่าง ๆ และส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุทางการจราจรมีจำนวนมากขึ้น ประเทศไทยจึงต้องตรากฎหมายจราจร เพื่อใช้บังคับให้ผู้ใช้รถใช้ถนนได้ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการจราจร โดยประเทศไทยตรากฎหมายจราจรขึ้นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2475 โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เสนอร่างพระราชบัญญัติจราจรทางบกต่อกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้ออกเป็นกฎหมายใช้บังคับ

---

¹ สุพรรณษา ภู่อี่ยม. (2560). *ความรับผิดชอบทางอาญาสำหรับผู้ผลิตชิ้นส่วนที่ใช้ในการดัดแปลงสภาพรถจักรยานยนต์*. สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม. หน้า 1.

ประชาชน และได้ผ่านการพิจารณาจากสภาผู้แทนราษฎรให้ใช้เป็นกฎหมายได้เมื่อ พ.ศ. 2477² ทั้งนี้ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม ยกเว้นระดับความปลอดภัยให้แก่ผู้ใช้รถใช้ถนน และการกระทำความผิดตามกฎหมายจราจร ต้องมีการลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืน (Punishment for Violators) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการข่มขู่ (Intimidation) เนื่องจากการกระทำ³ (Act) ที่เป็นความผิดต่อกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรมานั้น เป็นการกระทำผิดที่มีโทษทางอาญาประเภท *mala prohibita* ซึ่งหมายถึง การกระทำใดก็ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นความผิด หรือความผิดที่กฎหมายกำหนดขึ้นนั่นเอง ซึ่งการกระทำที่เป็นความผิดประเภท *mala prohibita* นี้ อาจจะเป็นความผิด ณ ประเทศใดประเทศหนึ่ง แต่อาจจะไม่เป็นความผิดหากได้กระทำในอีกประเทศหนึ่ง หรืออาจเป็นความผิดในสมัยใดสมัยหนึ่ง แต่เมื่อล่วงสมัยนั้นไปแล้ว การกระทำนั้นอาจไม่เป็นความผิดอีกต่อไป จึงเรียกว่า กฎหมายเทคนิค⁴ (Technical Law) เช่น การที่บางประเทศ กำหนดว่า การเคี้ยวหมากฝรั่งเป็นสิ่งผิดกฎหมาย แต่ขณะเดียวกันการเคี้ยวหมากฝรั่งในประเทศไทย กลับไม่ใช่สิ่งที่ผิดกฎหมาย หรือการที่บางประเทศกำหนดให้ผู้ขับขี่ขี้อวดยนต์ขี้อวดทางด้านขวา แต่บางประเทศกลับกำหนดให้ผู้ขับขี่ขี้อวดยนต์ขี้อวดทางด้านซ้าย

การกระทำที่เป็นความผิดประเภท *mala prohibita* นั้น มักไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับศีลธรรม แต่เป็นเรื่องข้อกำหนดของกฎหมายโดยแท้ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร ลิขสิทธิ์ หรือพระราชบัญญัติจราจรทางบก เป็นต้น กล่าวคือ การกระทำนั้น ๆ ไม่ได้เป็นความชั่ว หรืออาชญากรรม (Crime) ด้วยตัวของมันเองแต่อย่างใด เช่น การที่ผู้ขับขี่รถยนต์เลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวา ก็ย่อมสามารถกระทำได้โดยอิสระ หากขับขี่ในบริเวณถนนส่วนบุคคล แต่หากขับขี่ไปบนถนนสาธารณะ แล้วฝ่าฝืนเครื่องหมายจราจรบังคับห้ามเลี้ยวซ้าย ก็จะถือเป็นความผิดตามกฎหมาย ทั้งที่การเลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวาก็ไม่ได้เป็นความชั่วหรือเป็นอาชญากรรมแต่อย่างใด ทั้งนี้ กฎหมายมีจุดมุ่งหมายให้เกิดความสะดวกและปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน และยังเป็นบทบัญญัติที่กำหนดขึ้นเพื่อเป็นการจัดระเบียบการจราจรของผู้ขับขี่ และคนเดินเท้าอีกด้วย

² พงศันเรศ ศิริเสถียร. (2560). *กฎหมายจราจรทางบกเพื่อการคมนาคมขนส่งในประชาคมอาเซียน: ศึกษาเฉพาะกฎหมายของประเทศที่มีพรมแดนติดกับประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายมหาชน, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม. หน้า 1.

³ เกียรติจักร วัจนะสวัสดิ์. (2551). *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พลสยาม พรินติ้ง. หน้า 96.

⁴ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2551). *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: วิทยุชน. หน้า 14.

เมื่อการคมนาคมและการขนส่งทางบกได้เจริญก้าวหน้าขยายตัวไปทั่วประเทศ และเชื่อมโยงไปยังประเทศใกล้เคียง อีกทั้งจำนวนยานพาหนะในท้องถนนได้ทวีจำนวนเพิ่มมากขึ้น กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกที่ใช้บังคับมากกว่าสี่สิบปีจึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ทันสมัย เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น ใน พ.ศ. 2522 จึงได้มีการลงประกาศใช้พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 แทนพระราชบัญญัติจราจรทางบกฉบับเดิมที่ใช้บังคับมาตั้งแต่ พ.ศ. 2477

อย่างไรก็ตาม รถยนต์ก็นับได้ว่าเป็นยานพาหนะที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน เพราะมีกำลังในการขับเคลื่อนที่รวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเกิดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาล ไม่ว่าจะเป็นเทศกาลวันปีใหม่ หรือเทศกาลวันสงกรานต์ แม้ว่าทุกรัฐบาลจะมีโครงการรณรงค์ในหลาย ๆ เรื่องก็ตาม ตัวอย่างเช่น โครงการเมาไม่ขับ เปิดไฟใส่หมวก การรัดเข็มขัดนิรภัยในการขับขี่รถยนต์ ซึ่งการกวดขันวินัยจราจรมีสาระสำคัญ เพื่อป้องกันไม่ให้ประชาชนฝ่าฝืน ก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน อย่างไรก็ตาม ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจ และยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎจราจร (Traffic Regulations) ซึ่งในการเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวนั้น บางครอบครัวมีเด็กที่เป็นสมาชิกของครอบครัวที่ต้องร่วมเดินทางไปด้วย ซึ่งความปลอดภัยสำหรับเด็กนั้น เป็นสิ่งที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองทุกคนให้ความสำคัญ โดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 123⁵ วรรคสอง กำหนดว่า ผู้ขับขี่รถยนต์ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่ขับขี่รถยนต์ และต้องจัดให้คนโดยสารรถยนต์รัดร่างกายไว้กับที่นั่งด้วยเข็มขัดนิรภัยขณะโดยสารรถยนต์ และคนโดยสารรถยนต์ดังกล่าวต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่โดยสารรถยนต์ด้วย และวรรคสามกำหนดว่า ประเภทหรือชนิดของรถยนต์ ลักษณะและวิธีการใช้เข็มขัดนิรภัยตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่กฎหมายดังกล่าวไม่สามารถใช้ได้ผลกับเด็ก เพราะเข็มขัดนิรภัยที่ออกแบบสำหรับรถยนต์ที่ถูกติดตั้งออกมาจากโรงงานนั้น ตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมครอบครัวเฉพาะเข็มขัดนิรภัย (Safety Belt) สำหรับติดตั้งในรถยนต์ที่มีล้อตั้งแต่ 3 ล้อขึ้นไป เพื่อใช้งานเฉพาะบุคคล

⁵ มาตรา 123 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถยนต์ยอมให้ผู้อื่นนั่งที่นั่งคอนหน้าแถวเดียวกับที่นั่งผู้ขับขี่รถยนต์เกินสองคน

ผู้ขับขี่รถยนต์ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่ขับขี่รถยนต์ และต้องจัดให้คนโดยสารรถยนต์รัดร่างกายไว้กับที่นั่งด้วยเข็มขัดนิรภัยขณะโดยสารรถยนต์ และคนโดยสารรถยนต์ดังกล่าวต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่โดยสารรถยนต์ด้วย

ประเภทหรือชนิดของรถยนต์ ลักษณะและวิธีการใช้เข็มขัดนิรภัยตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(ผู้จับหรือคนโดยสาร) ที่เป็นผู้ใหญ่ บนที่นั่งที่หันไปด้านหน้าหรือหันไปด้านหลัง พิจารณาแล้ว จะเห็นได้ว่า เข็มขัดนิรภัยที่ติดตั้งในรถยนต์ที่ผลิตจากโรงงานนั้น ถูกออกแบบมาให้ใช้งานได้เฉพาะกับผู้ใหญ่ ส่วนร่างกายของเด็กมีขนาดเล็ก ทำให้เข็มขัดนิรภัยที่ติดตั้งมากับรถยนต์ไม่เพียงพอต่อการยึดเหนี่ยวเพื่อปกป้องร่างกาย ทำให้เมื่อเกิดอุบัติเหตุอาจได้รับบาดเจ็บมากกว่าผู้ใหญ่ เพราะเมื่อคาดแล้วเข็มขัดนิรภัย จะไม่พาดบริเวณหัวไหล่ แต่จะพาดผ่านใบหน้าหรือคอ ดังนั้น หากต้องการลดการเสียชีวิตหรือการบาดเจ็บรุนแรงของเด็กจากการโดยสารรถยนต์ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุ จะต้องใช้ระบบยึดเหนี่ยวเด็กในรถ (Restraining Car Seat) ที่เหมาะสมกับช่วงอายุของเด็ก

ด้วยเหตุผลนี้ ทำให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองส่วนใหญ่มองหาเบาะนั่งนิรภัยเด็ก เพื่อความปลอดภัยเวลาที่เด็กอยู่บนท้องถนน และเพื่อความปลอดภัยในการสัญจร ซึ่งจะมีเพียงบิดา มารดา หรือผู้ปกครองเพียงบางครอบครัว ที่เล็งเห็นถึงความสำคัญในการติดตั้งเบาะนั่งนิรภัยเด็ก เพื่อความปลอดภัยของเด็ก แต่ยังมีบิดา มารดา หรือผู้ปกครองบางครอบครัว ที่ไม่เล็งเห็นถึงความสำคัญในการติดตั้งเบาะนั่งนิรภัยเด็ก โดยให้เด็กนั่งบนตักหรือปล่อยให้เด็กนั่งโดยที่ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย ซึ่งเมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นมา อาจทำให้เด็กได้รับบาดเจ็บเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ ซึ่งในต่างประเทศ มีกฎหมายบังคับให้ครอบครัวที่มีเด็กร่วมเดินทางมาด้วย ต้องติดตั้งเบาะนั่งนิรภัยเด็ก แต่ในประเทศไทยนั้นยังไม่มียกกฎหมายบังคับ

เพื่อแก้ปัญหาการได้รับบาดเจ็บของเด็กในการโดยสารรถยนต์ ผู้วิจัยจึงเห็นควรพิจารณา กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการได้รับบาดเจ็บของเด็กในการโดยสารรถยนต์ โดยเห็นควรให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ออกข้อกำหนดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 123 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เพื่อใช้บังคับถึงระบบยึดเหนี่ยวเด็กในรถ (Restraining Car Seat) สำหรับเด็กที่ไม่สามารถใช้เข็มขัดนิรภัยแบบผู้ใหญ่ได้ โดยให้บังคับใช้ระบบยึดเหนี่ยวเด็กในรถที่เหมาะสม สำหรับเด็กในแต่ละช่วงวัย ไม่ว่าจะเป็นเบาะนั่งนิรภัยเด็ก (Child Safety Seat) หรือที่นั่งเสริม (Booster Seat) จนกว่าร่างกายเด็กจะเจริญเติบโตเพียงพอที่จะสามารถใช้เข็มขัดนิรภัยอย่างผู้ใหญ่ได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาความเป็นมา และความสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถที่เป็นเด็กโดยการใช้ที่นั่งนิรภัย
2. ค้นคว้าแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ

3. พิจารณา และศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถที่เป็นเด็กทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ
4. วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค ที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองผู้ประสบภัย จากรถที่เป็นเด็ก
5. เพื่อเสนอให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถที่เป็นเด็กโดยการใช้ที่นั่งนิรภัย

1.3 สมมติฐานการศึกษา

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 123 วรรคสอง กำหนดไว้ว่า ผู้ขับขี่รถยนต์ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่ขับขี่รถยนต์ และต้องจัดให้คนโดยสารรถยนต์รัดร่างกายไว้กับที่นั่งด้วยเข็มขัดนิรภัยขณะโดยสารรถยนต์ และคนโดยสารรถยนต์ดังกล่าวต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่โดยสารรถยนต์ด้วย และวรรคสาม กำหนดไว้ว่าประเภทหรือชนิดของรถยนต์ ลักษณะและวิธีการใช้เข็มขัดนิรภัยตามวรรคสองให้เป็นไปตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เห็นได้ว่า แม้กฎหมายกำหนดให้มีเข็มขัดนิรภัยสำหรับติดตั้งในรถยนต์ตั้งแต่การประกอบติดตั้งที่โรงงาน แต่เข็มขัดนิรภัยที่ติดมากับรถยนต์นั้น มีขนาดที่ใช้งานสำหรับผู้ใหญ่ แต่สำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 9 ปี จะตัวเล็กเกินไปสำหรับเข็มขัดนิรภัย ทำให้เข็มขัดนิรภัยที่ประกอบติดตั้งจากโรงงานในส่วนที่ต้องคาดบริเวณหน้าตักก็จะขึ้นไปคาดอยู่บนท้อง ส่วนที่ต้องคาดอยู่บริเวณหัวไหล่ก็จะไปคาดอยู่ตรงใบหน้าหรือคอ ตรงจุดนี้ หากเกิดอุบัติเหตุอาจทำให้เด็กได้รับอันตราย

แม้สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ออกข้อกำหนด เรื่อง กำหนดประเภทและชนิดของรถยนต์ ลักษณะและวิธีการใช้เข็มขัดนิรภัย โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 123 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ก็ตาม แต่ข้อกำหนดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติดังกล่าวก็ไม่ได้มีข้อกำหนดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ต้องปฏิบัติต่อเด็กอย่างไร ในขณะที่เด็กเป็นผู้โดยสารในรถยนต์ และไม่มีข้อกำหนดและบังคับถึงการติดตั้งอุปกรณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กเพื่อการเดินทางที่ปลอดภัย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติก็ไม่ได้ออกข้อกำหนดใด เพื่อคุ้มครองเด็กให้เกิดความปลอดภัยในขณะที่เดินทาง หรือมีการบังคับใช้เบาะนั่งนิรภัยเด็ก หรือการจำกัดความเร็วสำหรับผู้ขับขี่รถยนต์ที่มีเด็กร่วมเดินทางไปด้วย

จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการโดยสารรถยนต์ของเด็กเพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับเด็กมากที่สุด โดยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติอาจออกข้อกำหนดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 123 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เพื่อใช้บังคับถึงระบบยึดเหนี่ยวเด็กในรถ (Restraining

Car Seat) สำหรับเด็กที่ไม่สามารถใช้เข็มขัดนิรภัยแบบผู้ใหญ่ได้ ให้มีความเหมาะสมสำหรับเด็กในแต่ละช่วงวัย ไม่ว่าจะเป็นเบาะนั่งนิรภัยเด็ก (Child Safety Seat) หรือที่นั่งเสริม (Booster Seat) จนกว่าร่างกายของเด็กจะเจริญเติบโตเพียงพอที่จะใช้เข็มขัดนิรภัยอย่างผู้ใหญ่ได้

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

งานวิจัยฉบับนี้ มีขอบเขตการศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กในการโดยสารรถยนต์ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงเก้าปี ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในส่วนของพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ข้อกำหนดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาจากพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เป็นหลัก เพื่อหามาตรการทางกฎหมายในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ทั้งข้อมูลภายในประเทศ และข้อมูลจากต่างประเทศ โดยวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลจากตัวบทกฎหมาย ตำรากฎหมาย วารสาร บทความ คำพิพากษาศาลฎีกา คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ตลอดจนสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องข่ายอินเทอร์เน็ตหรือเว็บไซต์ (Website) ที่เกี่ยวข้องทั้งของประเทศไทย และต่างประเทศ ตลอดจนวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รวมถึงงานวิจัยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาสรุปและวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความเป็นมา และความสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถที่เป็นเด็กโดยการใช้ที่นั่งนิรภัย
2. สามารถอธิบายถึงประวัติ แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ
3. เข้าใจถึงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถที่เป็นเด็ก ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ

4. สามารถวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถที่เป็นเด็ก วิเคราะห์ความรับผิดชอบของบุคคลที่เกี่ยวข้องที่ละเลยไม่ใช้ที่นั่งนิรภัยสำหรับผู้โดยสารที่เป็นเด็ก

5. ได้ทราบแนวทางและเสนอแนะให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถที่เป็นเด็กโดยการใช้ที่นั่งนิรภัย

1.7 นิยามศัพท์

1. “การจราจร”⁶ หมายความว่า การใช้ทางของผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง จี๋ หรือไล่ ต้อนสัตว์

2. “ทาง”⁷ หมายความว่า ทางเดินรถ ช่องเดินรถ ช่องเดินรถประจำทาง ไหล่ทาง ทางเท้า ทางข้ามทางร่วมทางแยก ทางลาด ทางโค้ง สะพาน และลานที่ประชาชนใช้ในการจราจร หรือที่เจ้าพนักงานจราจรได้ประกาศให้เป็นทางตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย แต่ไม่รวมถึงทางรถไฟ

3. “ทางเดินรถ”⁸ หมายความว่า พื้นที่ทำไว้สำหรับการเดินรถไม่ว่าในระดับพื้นดิน ใต้หรือเหนือพื้นดิน

4. “ช่องเดินรถ”⁹ หมายความว่า ทางเดินรถที่จัดแบ่งเป็นช่องสำหรับการเดินรถ โดยทำเครื่องหมายเป็นเส้นหรือแนวแบ่งช่องไว้

5. “ทางร่วมทางแยก” หมายความว่า พื้นที่ทางเดินรถตั้งแต่สองสายตัดผ่านกัน รวมบรรจบกันหรือติดกัน

6. “วงเวียน”¹⁰ หมายความว่า ทางเดินรถที่กำหนดให้รถเดินรอบเครื่องหมายจราจร หรือสิ่ง ที่สร้างขึ้นในทางร่วมทางแยก

7. “ทางข้าม”¹¹ หมายความว่า พื้นที่ทำไว้สำหรับคนเดินเท้าข้ามทางโดยทำเป็นเครื่องหมาย เป็นเส้นหรือแนวหรือตอกหมุดไว้บนทาง และให้หมายความรวมถึงพื้นที่ที่ทำให้คนเดินเท้าข้ามไม่ว่าในระดับใต้หรือเหนือพื้นดินด้วย

8. “รถ”¹² หมายความว่า ยานพาหนะทางบกทุกชนิด เว้นแต่รถไฟและรถราง

⁶ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522. มาตรา 4 (1).

⁷ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522. มาตรา 4 (2).

⁸ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522. มาตรา 4 (3).

⁹ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522. มาตรา 4 (4).

¹⁰ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522. มาตรา 4 (10).

¹¹ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522. มาตรา 4 (12).

9. “รถยนต์”¹³ หมายความว่า รถที่มีล้อตั้งแต่สามล้อ และเดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น ยกเว้นรถที่เดินบนราง

10. “ผู้ขับขี่”¹⁴ หมายความว่า ผู้ขับรถ ผู้ประจำเครื่องอุปกรณ์การขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง ผู้ลากขึ้นยานพาหนะ

11. “เจ้าของรถ”¹⁵ หมายความว่า รวมถึงผู้มีรถไว้ในครอบครองด้วย

12. “เจ้าพนักงานจราจร”¹⁶ หมายความว่า ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานจราจร

13. “พนักงานเจ้าหน้าที่”¹⁷ หมายความว่า ตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร

14. “อาสาจราจร”¹⁸ หมายความว่า ผู้ซึ่งผ่านการอบรมตามหลักสูตรอาสาจราจร และได้รับแต่งตั้งจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติให้ช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

---

¹² พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522. มาตรา 4 (15).

¹³ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522. มาตรา 4 (16).

¹⁴ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522. มาตรา 4 (28).

¹⁵ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522. มาตรา 4 (30).

¹⁶ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522. มาตรา 4 (37).

¹⁷ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522. มาตรา 4 (38).

¹⁸ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522. มาตรา 4 (39).